

Dve veliki deli

(Poročilo od Velike Nedelje)

Če bo šlo vse po sreči, nam bo za Vse svetnike zasvetila elektrika. Prva dela so v najlepšem teku. Blizu železniške postaje že stavijo transformator, na vseh koncih in krajih kopljejo jame in stavijo drogeve za krajevno omrežje, tudi »Fala«, ki bo dala tok, je že začela z odcepom od glavnega voda do transformatorja. Hišni posestniki že pridno dajejo svoje deleže za omrežje in sklepajo pogodbe z elektrotehniki za hišno napeljavo, v nekaterih hišah se že sliši pridno klepanje in nabijanje ter vrtanje. Slišimo, da se vodijo pogajanja tudi za napeljavo elektrike v župno cerkev. Tu so mnjenja deljena. Nekateri bi se radi zadovoljili z najpreprostejšo napeljavo, drugi spet svetujejo, da se napravi kaj poštenega in lepega, kot se pač spodobi za hišo božjo, posebno v fari, ki je pred štirimi leti praznovala že 700 letnico obstoja. Upamo, da bodo zmagali oni, ki žele lepše in večje napeljave. Če se že enkrat nekaj dela, je bolje in ceneje, da se takrat temeljito naredi, kot pa pozneje še enkrat flikari.

Kdor je bil priča dolgotrajnih pogajanj in naporov, da se je vsa stvar spravila z mrtve točke in postala zdaj dejstvo, ta zna ceniti trud, vztrajnost in nepopustljivost nekaterih mož, katerih število je zelo pičlo, ki so šli z vso prav trmasto doslednostjo vedno samo naprej. Le tako se da kaj doseči. Da so bili tudi tukaj majhni ljudje, ki so do zadnjega dvomili v uspeh ali se celo zoperstavljali in delo ovirali, je umevno.

Še neko drugo večje delo se bo končalo letos pri nas. Kateri avtovoznik ne pozna tako zvanega zloglasnega mihovskega klanca? Kolikokrat so pozimi obstajali avtomobili, posebno tovorni, pod klancem, ki je bil vedno, vsaj pozimi, ali blaten ali zmrznjen! Tudi v tem primeru se je posrečilo vztrajnosti in odločnosti nekaterih mož, da je naš minister dr. Miha Krek dovolil potrebni kredit za znižanje klanca. Delo se je začelo že lani pozimi, pa je skozi več zimskih mesecev počivalo zaradi silnega mraza, spomladi je zopet vse oživel, toda neprestano deževje je delalo velike teža-

Angleška letalska skupina, ki je sestrelila v enem dnevu 37 nasprotnih letal. Tudi Nemci imajo skupine, ki se ponašajo s sličnimi uspehi

šanje elektrike brez žice in brez zgube. — 6. Proizvajanje na debelo oddajnih in prejemnih radijskih aparatov v velikosti žepne ure. — 7. Prevažanje medvezdnih letal na luno. — 8. Proizvajanje umetne, toda popolne sončne svetlobe. — 9. Pospeševanje čisto kemične hrane. — 10. Ohranitev ženske lepote do visoke starosti. — 11. Barvna in reliefna kinogledališča. — 12. Iznajdba, s katero bo mogoče po mili volji delati vreme, lepo ali slabo.

Večna mladost. Romunski zdravniki se bavijo ta čas z neko Marijo Antonescu, ki utegne po vsej priliki zasenčiti znamenito večno mlado Nino de Lenclos. Marija Antonescu je prava podoba večne mladosti. Vsakdo, ki jo vidi in je ne pozna, jo ce-

»Da, v Nevadi so rodovitni kraji. Na primer Rajski dol.«

»Rajski dol!« je ponovil mož. »Slišal sem že o njem, videl pa ga nisem.«

»Rajski dol je moja lastnina!« je samozavestno dejal Roger.

Tišina. Može so od začudenja utihnili. Z nekim svetim spoštovanjem so strmeli v Rogerja. Rajski dol je bila pravljica zemlja. Nihče ga še ni videl, toda pri vsakem taborskem ognju se je govorilo o njem.

»Ali ste res vi lastnik Rajskega dola?« je vprašal Garnett, ki je v tem trenutku vstopil, da bi povprašal po željah gostov.

»Resnično,« je ponosno prikimal Roger in je užival v splošnem začudenju.

»Toda po krivici!« se je nenadoma zaslišal oster glas. »Rajski dol ni vaš!«

Navzoči so osupnili in pogledali proti vratom sosedne sobe. Na pragu je stal Erik. Prej je bil zadremal, toda Rogerjev glas ga je vzbudil. Zdaj je stal med vrati in mirno zrl v Rogerja. Na ustnicah mu je poigral rahel smehljaj.

Asplet je zadušil jezo, ki se je vzbudila v njem, in se je z ogorčenjem obrnil proti mladeniču, kakor da bi bil doživel hudo žalitev.

»Kaj veste vi o tem?« je izzivalno vprašal. Zdelo se je, da naravnost išče priliko za spopad z Erikom.

»Kaj vem?« je odvrnil Erik. »Nimam vzroka, da bi to prikrival pred temi možmi, in sicer tem manj, ker me izzivate. Enkrat sem vam že vse povedal. Čemu hočete spet slišati? Ali morda imate slab spomin in ste pozabili na tisti razgovor? Če je tako, čujte še enkrat: oba dobro veva, da je bil neki Linscott postavil mejnike v Rajskem dolu in je bil celo zgradil poslopje ob potoku. Ta mož je bil v vsem zadostil državnim postavam in je posestvo gotovo dal tudi vknjižiti.«

Roger se je zaničljivo zasmel.

»Priatelj, vaše besede so kakor gradovi v zraku: brez podlage. Tudi jaz bi bil moral opaziti tiste mejnike, o katerih govorite. A jaz jih nisem videl pa tudi moji covboji jih niso bili opazili. Kar pa se tiče stavb, ste najbrž videli moje hleve in začeta gospodarska poslopja. Zdi se mi, da ste nekoliko kratkovidni! Če pa je posestvo vknjiženo, potem bi se bili že javili dediči, ali ne? Vse to so samo bajke, da bi odvrnili pozornost na slab vtis, ki ste ga zapustili, ko ste tako strahopetno napadli moje covboje! Zdi se mi, da samo za to gre.«

Može so napeto opazovali Erika, ki se je počasi vzravnal. Njegove oči so se hladno svetlikale. Roger v veliki vnemi ni opazil, da je stopila medtem v sobo mlada dama. Tudi Erik jo je šele tedaj zagledal, ko je živahno spregovorila:

»Gospod Asplet, prehitro se veselite zmage! A zdaj ste vsaj pokazali svoje karte!«

Vse za šolo

knjige in potrebščine v

Tiskarni sv. Cirila

v Mariboru:

Koroška cesta 5,
Aleksandrova cesta 6,
Kralja Petra trg 6.

v Ptuj:

Slovenski trg 7.

Boste zadovoljni!

ve in nove stroške. Zdaj se bliža koncu in upamo, da bomo vsaj čez kak mesec, če bo ostalo vreme ugodno, vozili po na novo urejeni cesti. Marsikateri dinar je zaslužilo naše ljudstvo, ki je res že dolgo, dolgo čakalo na kakšno javno delo, dokler niso prišli možje, ki so prešli od besed do dejanj. Naj jim bo izrečena zahvala za ves trud in razumevanje!

Posvetu

Obnova po naukih evangelija. V Švici se sedaj — kakor tudi v drugih državah — mnogo ugiba o novih potih, po katerih je treba kreniti, da se reši ljudstvo in država. Švicarska osrednja vlada je na stališču, da se je treba vrniti na tista pota, ki jih je začrtal Kristusov evangelij. Spas je v evangeljskih naukih in zapovedih, zlasti v Kristusovi zapo-

vedi ljubezni, ki jo je treba dejansko izvrševati, čeprav to stane človeka mnogo odpovedi, premagovanja in žrtv. V tem smislu je švicarski zvezni svet izdal na državljane tale poziv: »Švica stoji v tem trenutku pred težko nalogo, da vpelje nov red na znotraj in na zunaj. To bo obnova, ki je ni mogoče izpeljati brez odpovedi in žrtv. Mi moramo s pogumom zreti v bodočnost in vsak mora pomagati. Čas notranje obnove za vsakogar je prišel. Vsak od nas mora v sebi pokopati starega človeka, to se pravi, nič več nase misliti, ampak na druge, na tiste, ki so brez vsega, na slabotne, na potrebne. Sedaj ne gre več samo za to, da bi dajali miloščino od svojega obilja, ampak v resnici moramo drug z drugim deliti svoje imetje in žrtvovati tudi tisto, kar se zdi neobhodno potrebno. Čisto v smislu evangelija moramo misliti na tiste svoje sodržavljane, ki so v stiski. Odpovedati se moramo vsem tistim udobnostim, ki so tako pogosto samo izraz naše podzavestne sebičnosti. Samo na ta način je moči zgraditi pravo narodno skupnost.«

Amerikanci molijo, in sicer ne samo pojedinci, marveč tudi občestvo. V vseh cerkvah

v Zedinjenih državah so se vršile službe božje, ki jim je bil predmet: molitve za mir, in namen: dosega miru na svetu. Amerikanci so prepričani, da je vojna skupno zlo človeštva in vseh narodov. Vojna zadeva po svojih posledicah tudi v vojno nezapletene narode. Je pa tudi radi tega skupno zlo, ker so med njimi daljnimi povzročitelji več ali manj vsi narodi. V stolnici v Washingtonu je bila služba božja, ki se je je udeležil tudi predsednik Roosevelt s svojo soprogo. Duhovnik, ki je to božjo službo opravil, je imel govor, v katerem je med drugim poudaril: »Ko molimo za rešitev, odnosno obnovo miru, se moramo zavedati, da smo tudi mi kot narod prispevali k sedanjim razmeram na svetu in da tudi mi nosimo delež odgovornosti zanje.« Molitve so bile tudi v parlamentu Zedinjenih držav. Opravi jih je katoliški duhovnik Patrik Dermott. Posebno je poudaril veliko milost miru, ki ga Amerikanci še vedno uživajo. Zahvalil se je Bogu za to in vse druge dobrate, ki jih je prejel ameriški narod. Naposled je prosil Boga, da naj sedanji težki časi utrdijo našo vero, okrepijo naše upanje in vzbudijo pravo ljubezen do bližnjega in do sebe.

Vojno razmerje med Japonsko in Kitajsko

Nad triletna neprestana vojna

Meseca julija je minulo tri leta, odkar se je na Daljnem vzhodu začela vojna med Japonci in Kitajci. Začela se je tedaj, ko so leta 1937. japonske čete napadle pri nekdanjem kitajskem glavnem mestu Peking oddelke 29. kitajske armade. Vse od takrat sovražnosti niso niti za trenutek prenehale, čeprav se je nam na zapadu včasih le tako zazdelo, ker smo vso svojo pozornost posvetili vojnem, ki so se odigravale bliže, v Evropi sami.

Kitajci ne dopustijo odločitve

Kitajska vojska je bila ob začetku sovražnosti dosti slabša, kakor pa japonska. Saj je bilo doslej menda še vedno tako, da se je napadalec počutil in bil tudi v resnici močnejši. Kljub temu pa so bili Kitajci ves čas vojne, ne samo v začetku, daleč od tega, da bi mislili na sklenitev sramotnega miru. Japonci so bili zaradi svoje boljše oborožitve in zaradi številnejše vojske gotovo prepričani, da bodo kaj hitro ugnali Kitajce. Pri tem pa so se presneto zmotili. Niso pomislili, preden so vojno začeli, da jim Kitajci ne bodo pustili izvajati odločilne zmage, pač pa se raje vselej pravočasno umaknili, ker so vedeli, da takšno vojskovanje Japonce precej stane in da jih utegne celo do konca utruditi. Nekatere politične osebnosti današnjega časa so celo pre-

pričane, da Japonska najbrž ne bi šla nikdar v ta boj s Kitajci, če bi vedela vnaprej, da jo bo to vojskovanje toliko stalo in tako zelo izčrpavalo.

Po več nego treh letih bi morda Japonci že radi sklenili mir, pa ga Kitajci ne marajo, ker vedo, da bi bil ta mir zanje nečasten, če bi morali prepustiti Japoncem vse prostrane dežele, ki so si jih v treh letih osvojili. Japonci pa so na drugi strani tudi toliko trmasti, če se smemo tako izraziti, da raje nadaljujejo z vojno, čeprav še niso dosegli odločilne zmage, ker bi bila svetovna javnost potem gotovo prepričana, da so jih Kitajci prisilili do tega.

Zalostna bilanca za oba tabora

Naj že bo tako ali drugače, gotovo je, da nad triletna vojna kaže precej žalostno bilanco za oba vojskujoča se tabora. Ob triletni vojni na Kitajskem je tudi moskovski radio podal kratek pregled vojnih dogodkov

na teh prostranih bojiščih, nato pa je med drugim povedal tudi tole: Dolgotrajna vojna hudo vpliva ne samo na Kitajsko, pač pa tudi na Japonsko. Japonsko je stala v teh treh letih šest in pol milijarde jenov. Letošnji japonski državni proračun znaša 10,5 milijard jenov in je nad polovico namenjenih za vojno. To so izdatki, kakršnih doslej na Japonskem še niso imeli. Japonska je prisiljena izvažati svoje zlato, ker je izvoz njenega blaga v tujo silno padel.

Umik kitajske industrije v notranjost

Kitajci so morali zapustiti bogate obmorske pokrajine, toda hitro so se oprijeli naloge, da v notranjosti svoje ogromne države ustvarijo nova industrijska oporišča. V zahodnih kitajskih pokrajinah so velikanska ležišča premoga, bakra in zlata. Okoli teh zalog surovin je kitajska vlada sklenila oživiti novo industrijo, ki bi skrbela za preskrbo kitajskih čet z vsem potrebnim. V notranjost države se je preselilo iz obmorskih vzhodnih krajev že nad tri sto velikih industrijskih podjetij in jih večina že tudi obratuje, zlasti v pokrajini Sečuan, kjer so glavni premogovniki. Strokovnjaki so v teh krajih našli tudi petroleje. V pokrajini Hučoa imajo Kitajci nakopičene velikanske zaloge življenjskih potrebščin.

Kdaj bodo izvojevali Kitajci odločilno zmago?

Potemtakem ni čudno, da je maršal Čankajšek mogel ob triletni vojni tako korajžno reči, da se Kitajski še ne mudi končati vojne in da jo bo nadaljevala toliko časa, dokler Japonska ne bo čisto izčrpana in se bo njena vojska morala sama umakniti iz zasedenih krajev. Kitajci varčujejo s svojo vojsko, pravi maršal Čankajšek, nastopila pa bo ta vojska tedaj, ko bo japonska armada zaradi izčrpanosti omagala. Tedaj bodo Kitajci izvojevali odločilno zmago, ki je ves ta čas japonska močnejša vojska ni mogla.

Ni dvoma, da so bili Kitajci že mnogokrat — kar pa tudi Japoncem ni bilo priznane — hudo tepeni in da so zgubili ogromne dele svoje obširne zemlje, a vse to jim ni upognilo duha. Kitajci so čedalje bolj zavedni, zavedajo se, da čim dalje bodo vzdržali, tem bolj bodo oslabili Japonce, ki bodo naposled tudi bitko s Kitajsko zgubili. Odločna narodna zaveza je najjačje orožje vsakega naroda.

Spominjajmo se v molitvah rajnih!

Znan mariborski industrialec umrl. Na poslednjih avtomobilskih nesrečah je umrl v Gradcu znan mariborski industrialec Anton Tavčar v starosti 57 let. Bil je iz znane Tavčarjeve rodbine v Poljanski dolini na Gorenjskem. Nje-

gov oče se je preselil v Sarajevo, kjer je imel industrijsko lesno podjetje. Tamkaj se je spoprijateljil z rajnim ljubljanskim škofom dr. A. B. Jegličem, ki je bil takrat kanonik in pozneje pomožni škof vrhbosanske nadškofije. Dr. Jeglič je

Prisotni so ko začarani strmeli v lepo prikazen. Svetilka je svetila naravnost v njen obraz in v tej svetlobi je prišla v polni meri do izraza njegova lepota. Dama je imela svetle lase, temnoplave oči, rdeča lica, majhna usta, ki so razodevala ne samo to, da dama zna pametno govoriti, temveč se tudi ljubeznivo smehljati.

»Marija Linscott sem!« se je obrnila k navzočim.

Nato je stopila k Eriku in ponosno ter hladno dejala:

»Gospod Folkman, hvaležna sem vam za to, da ste nastopili v obrambo pravice!«

Potem se je spet obrnila k možem in odločno nadaljevala:

»Do Rajskega dola imam jaz pravico!«

Po teh besedah je pogledala Rogerja. V njenem pogledu sta se izražali bolest in začudenje. Roger se je zmeden smehljaj. Nazadnje je skomignil in se obrnil v drugo stran.

»Na vse sem računala, samo na to ne, da bom tu našla vas,« je drhte dejala Marija.

»Kaj hočemo, svet je majhen!« je hladno odvrnil Asplet. »Zvedel sem, da hočete priti v Hill in ker...«

»Gotovo ste me dali opazovati po svojih vohunih!« ga je prekinila deklica.

»Mogoče?« se je smehljaj Roger.

Erik je čutil, da se Asplet posmehuje, a ni našel vzroka, da bi se vmešal v zadevo, ki je bila popolnoma zasebna. Pri vsem se je zelo čudil. Po tem nastopu bi sklepal, da je med Marijo in Rogerjem vsega konec.

Roger je primaknil stol k mizi in ga ponudil Mariji.

»Najbolje bo, če se sporazumeva,« je začel. »Ko sem zvedel, da greste v Hill, sem se tudi jaz podvil sem. Hotel sem, da bi se sporazumela. Vaše zahteve po Rajskem dolu so zelo meglene, skoraj ničeve. Moje pa so jasne, ker sem se jaz tam naselil ter postavil domačijo. In vendar sem pripravljen na sporazum.«

Marija se ni zmenila za Rogerjeve besede. Erik je slišal, ko je bolešno šepetala:

»To je torej bil smoter vašega prihoda? Samo to?«

Gostje niso posvečali pozornosti Aspletovi zadevi. Zanimala jih je samo mlada dama, ki je bila nenavadna prikazen v Garnettovi gostilni. Začeli so mrmrati. Roger je v njihovih očeh izgubil veljavo in ogrevali so se za deklico, ki ni bila samo lepa, temveč, kakor so mogli ugotoviti iz njenega nastopa, tudi zanimiva. Pozabili so še na kajenje. Le gledali so debelo. Njihovo začudenje pa je še naraslo, ko so videli, da se je Erik premaknil in se bližal dami s tako samozavestjo, kakor da bi vse svoje življenje imel opravka s samimi damami. Ta Erik! Kako zna ravnati z damami! Zdaj so začeli natančneje

ni na 20—22 let. V resnici je nedavno obhajala 66. rojstni dan in je že nad 39 let poročena. Že davno ima kopico vnukov. V svojem življenju ni bila nikoli resno bolna, a si tudi nikoli ni mogla privoščiti nege svoje lepote. Delati mora kakor milijoni drugih žensk, da lahko živi.

Sanje so jo rešile. Sredi noči se je neka žena v Binghamu na Angleškem zbudila zavaljo strašnih sanj. Prestrašila so jo tako, da je skočila iz postelje in v sami srajci planila iz hiše. Bil je skrajni čas, kajti trenutek pozneje je tresčala s pečine nad hišo dve toni težka skala, udarila skozi streho in zadejala natančno posteljo, ki jo je bila žena pravkar zapustila. Zdrabila jo je na treščice.